

Skjerp dere, terapeuter!

Sigrun Tømmerås

Brukererfarer og eier av Sigruns blogg stomm-blog.blogspot.no

Jeg har nå så mange erfaringer med brudd på helsepersonells taushetsplikt at jeg synes det er grunn til å rope et varsku. Dette er noe jeg har erfart både fra psykologer, leger og institusjonsledelse. Sett fra et pasient- eller klientståsted burde ivaretagelse av taushetsplikten være noe selvfølgelig. Utenforstående, for eksempel pasientene selv, skulle ikke trenge å drive voksenopplæring overfor helsepersonell.

Men siden jeg har opplevd taushetspliktsbrudd *en rekke ganger* – mest overfor meg selv, men også at sensitive opplysninger om andre personer er blitt meddelt meg – mener jeg oppmerksomhet på problemet er på sin plass. Jeg nøyer meg her med to eksempler på hva jeg har opplevd.

I skrivende stund har jeg akkurat fått en e-post inn i innboksen min fra en psykolog. Psykologen er en av flere blant helsepersonell som jeg har hatt kontakt med uten å være vedkommendes pasient. Jeg har ved noen anledninger selv kontaktet psykologer og leger for å spørre om ting eller komme med kommentarer når jeg har lest innlegg eller artikler de har hatt i aviser eller tidsskrifter. Fordi jeg har erfaringer av at traumer – som er min bakgrunn – er blitt oversett eller bagatellisert av behandlere, har jeg blitt desto gladere når jeg har lest innlegg og artikler som uttrykker en forståelse som sammenfaller med min. Andre ganger er det behandlere som har kontaktet meg etter å ha lest innlegg jeg selv har skrevet om psykisk helsevern, terapi eller traumer. De aller, aller fleste har ikke nevnt et ord om sine pasienter.

Men e-posten jeg mottok i dag, er den andre jeg i løpet av et års tid har fått som inneholder informasjon som kan identifisere en enkeltperson, i og med at navn er nevnt. Jeg har ingen problemer med å la være å bringe opplysninger videre, men jeg lar meg opprøre kraftig over at slikt kan skje. Vi lever i et lite land med gjennomsiktige forhold, og jeg kjenner selv flere som har vært pasienter innenfor psykisk helsevern.

E-posten inneholder en korrespondanse med en psykologkollega av avsenderen som, slik jeg forstår det, ikke er behandler for den aktuelle pasienten. På den måten foreligger det et dobbelt brudd på taushetsplikten. Tar helsepersonell så lett på taushetsplikten at de glemmer å utelate navn, og andre kjennetegn som kan identifisere en person, når de seg imellom diskuterer prinsipielle spørsmål og samtidig henviser til enkeltkasus? Vi pasienter går – inntil vi erfarer det motsatte – faktisk rundt og tror at taushetsplikten i helsevesenet er «hellig»!

En av de mest absurde tingene jeg har opplevd, var to ganger taushetspliktsbrudd allerede før jeg hadde fått søkt på en behandling. Dette lovet så dårlig at jeg mistet tilliten til behandlingsinstitusjonen for all tid. Jeg hadde henvendt meg til institusjonen fordi den skulle starte opp en behandling jeg mente kunne passe til min bakgrunn, og jeg ønsket nærmere informasjon om behandlingen før jeg eventuelt søkte om plass. Men søknadsfristen kom og gikk, uten at jeg fikk informasjonen jeg ba om. Da skortet det ikke på taushet!

Derimot opplevde jeg at en psykolog ved institusjonen videresendte elektronisk korrespondanse som omhandlet meg, til en brukerorganisasjon de hadde kontakt med, og som jeg da var medlem av. Jeg oppdaget forholdet ved en ren tilfeldighet, fordi brukerorganisasjonen hadde lagt et brev fra psykologen, som var et svar på min henvendelse, ut på foreningens intranett-sider. Dermed kunne også foreningens øvrige medlemmer lese det.

I tillegg til dette videresendte behandlingsinstitusjonen e-post jeg hadde sendt, til en annen behandlingsinstitusjon som tilbød en liknende behandling. Denne institusjonen hadde jeg aldri hatt

kontakt med, og den hadde ingen grunn til å få vite hvem som hadde tatt kontakt om det først nevnte behandlingstilbudet. Mitt fulle navn var oppgitt i e-postkorrespondansen som ble videresendt. Det var tilfeldig at jeg fikk vite om denne videresendingen, ved at klinikksjefen ved institusjon to mailet meg og kommenterte noe jeg hadde skrevet til den første institusjonen.

Det var positivt å oppleve at Helsetilsynet i fylket ga meg medhold i klagen jeg etterpå sendte om taushetspliktsbrudd (Adresseavisen 05.09.06). Samtidig skulle det være helt unødvendig at noe så elementært som å beskytte enkeltpersoner som er i kontakt med helsepersonell, ikke sitter «under huden». Det er ikke allmennhetens eller pasientenes ansvar å passe på at behandlere gjør jobben sin! Selv har jeg opplevd sanksjoner fra terapeuter etter å ha henvendt meg til en klageinstans og etter å ha gått ut i media. Det er andre, deriblant Norsk Psykologforening, som har en jobb å gjøre her.